T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/227
KARAR NO : 2024/509
KARAR TR : 04/11/2024

ÖZET: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 86. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen eksik prim borcuna yönelik re'sen borç bildiriminin iptaline ilişkin davanın aynı madde gereğince ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. H. v. T. M. A.
Vekili : Av. Ü. İ. I.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M. A. E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait işyerinde yapılan denetim sonucunda düzenlenen rapora istinaden, kısa çalışma talebine aykırı çalıştığı tespit edilen sigortalılar hakkında prime esas kazancın eksik tahakkuk ettirildiğinden bahisle, 5510 sayılı Kanun'un 86 ve 88. maddeleri uyarınca 2020 Nisan-2020 Ekim ayları arası kısa çalışma dönemine ilişkin olarak re'sen tahakkuk ettirilen 474.221,22 TL eksik prim borcu, 474.221,22 TL eksik işsizlik prim borcu, bunlara bağlı 453,60 TL damga vergisi, ayrıca gerekli belge ve beyannamelerin zamanında Kuruma ibraz edilmediğinden bahisle aynı Kanun'un 102. maddesine istinaden düzenlenen 52.974 TL idari para cezası ile gecikme zammına karşı yapılan 20/09/2022 tarihli itirazın 27/10/2022 tarih ve 2022/52438169 sayılı Komisyon kararı ile reddi üzerine, 25/08/2022 tarih ve E.51020614 sayılı yazıyla bildirilen re'sen borç bildirimi işleminin ve 25/08/2022 tarih ve E.50992603 sayılı idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Isparta İş Mahkemesi 10/02/2023 tarih ve E.2022/569, K.2023/58 sayılı kararı** ile, davaya konu idari para cezasının ve kurum işlemlerinin iptali talebinin yargı yolu caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 07/11/2023 tarih, E.2023/2938, K.2023/3018 sayılı kararı ile esastan kesin olarak reddedilmiş ve ilk derece mahkemesi kararı kesinleşmiştir. İlk derece mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava, idari para cezasını içeren ödeme emrinin iptali talebinden ibarettir. Mahkememizce bu kapsamda davaya konu ödeme emirlerine ilişkin kurum kayıtları dosya arasına alınmıştır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

Mahkememizce dosya arasına alınan tüm kayıt ve belgelerin incelenmesinde; Isparta SGK İl Müdürlüğünün 28.11.2022 tarihli yazısı ekinde gönderilen belgelere göre; SGK İl Müdürlüğünde 2 3316 01 01 1030272 032 05 42-000 sicilde kayıtlı A. H. V. T. M. A. Ş. hakkında prime esas kazancın eksik tahakkuk ettirildiğinden kaynaklı icra takibi başlatıldığı, dava konusu idari para cezalarına ilişkin ödeme emrinin düzenlendiği ve ödeme emirlerinin davacıya tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

...

Emsal nitelikteki Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 31.03.2022 Tarih 2022/746 Esas ve 2022/978 Karar sayılı ilamında da ; "...5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinde "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir." düzenlemesini içermektedir.

İdari para cezalarının tahakkuku aşamasında yapılacak itirazlar idari yargının görevine girer. İdari para cezasına karşı süresi içinde kuruma itiraz edilmemesi veya itirazın reddine karar verilip de yine süresi içinde ilgili mahkemeye başvurulmaması halinde idari para cezası kesinleşir. Kurumca çıkarılan idari para cezası borç yazısı üzerine veya Kurumca idari para cezasına itirazın reddi halinde, iş mahkemesinden idari para cezasının iptali istenmiş ise görevli mahkeme idare mahkemesi olduğundan yargı yolu yanlışlığı nedeniyle görevsizlik kararı verilmelidir.(Yargıtay10. Hukuk Dairesinin 11/03/2019 tarihli, 2016/15532 Esas ve 2019/2221 Karar sayılı ilamı) ... " denilmektedir.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; eldeki davada iptali istenen kurum işlemi, idari para cezasının uygulanmasına ilişkindir. İdari para cezalarının iptaline dair talebinin görüleceği görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğu, bu haliyle iş bu dava yönünden dava şartı (yargı yolu) yokluğu nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerektiği gözetilmiş ve açıklanan sebeplerle, 6100 sayılı HMK'nın 115. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine …"

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Isparta 2. İdare Mahkemesi 15/12/2023 tarih ve E.2023/1167, K.2023/962 sayılı kararı ile; 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde 5. maddeye uygun şekilde düzenlenerek yeniden davalar açılmak üzere dava dilekçesinin reddine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacı şirket tarafından, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102'nci maddesi uyarınca 52.974,00-TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin Isparta Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 25/08/2022 tarih ve 50992603 sayılı işlemi ile 9686/İNC/33 sayılı müfettiş raporuna istinaden re'sen borç tahakkuk ettirilmesine ilişkin Isparta Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 25/08/2022 tarih ve 51020614 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmakta ise de; 5510 sayılı Kanunu'nun 102'nci maddesi uyarınca verilen idari para cezasının görüm ve çözümünün idare mahkemelerinde olsa da, davacı tarafından 52.974,00-TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin Isparta Sosyal Güvenlik İl

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

Müdürlüğünün 25/08/2022 tarih ve 50992603 sayılı işlemi yanında 9686/İNC/33 sayılı müfettiş raporuna istinaden re'sen borç tahakkuk ettirilmesine ilişkin Isparta Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 25/08/2022 tarih ve 51020614 sayılı işlemine karşı açılan davada (her ne kadar iş bu davanın İş Mahkemesinin 10/02/2023 tarih ve E:2022/569, K:2023/58 sayılı kararı uyarınca Mahkememizde açılsa da) yukarıda açıklanan mezkur mevzuat hükümleri uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu anlaşılmakta olup, bu itibarla, adli ve idari yargı olmak üzere iki ayrı yargı düzeninde görülmesi gereken, bu nedenle yargı düzenleri yönünden aralarında hukuki birlik bulunmayan iki ayrı işleme yönelik tek bir dilekçeyle dava konusu edilmesinin 2577 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin 1 numaralı fıkrasına aykırı olduğu sonucuna varılmıştır. ..."

5. Davacı vekili, bunun üzerine idari para cezası ile eksik prim borçlarına yönelik işlemleri ayırarak iki ayrı dava açmış; 25/08/2022 tarih ve E.50992603 sayılı idari para cezasının iptali davası aynı mahkemenin E.2024/76 esasına, 25/08/2022 tarih ve E.51020614 sayılı re'sen borç bildirimi işleminin eksik prim borçları ve buna bağlı damga vergisine ilişkin kısmına yönelik iptal davası da E.2024/77 esasına kaydedilmiştir.

6. **Isparta 2. İdare Mahkemesi 01/04/2024 tarih ve E.2024/77 sayılı kararı** ile, eksik prim borçlarına itiraza ilişkin davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Isparta İş Mahkemesi dava dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"... 5510 sayılı Yasanın 86'ncı maddesi uyarınca **idarece resen tahakkuk ettirilen primlerin istenmesine ilişkin işlemler yönünde aynı maddede özel olarak adli yargı içinde iş mahkemeleri,** 101'inci maddesinde ise aynı yasadan kaynaklanan uyuşmazlıklarda genel olarak yine iş mahkemeleri özel görevli mahkemeler olarak tanımlanmış; anılan yasanın uygulanması bakımından salt 102'nci madde uyarınca verilen **idari para cezalarına yönelik olarak açılmış davalarda idare mahkemelerine özel görev verilmiştir.***

Dosyanın incelenmesinden, davacıya ait işyerinde yapılan denetim sonucunda düzenlenen 17/12/2021/9686/İNC/33 sayılı SGD raporuna istinaden, kısa çalışma talebine aykırı çalıştığı tespit edilen sigortalılar hakkında prime esas kazancın eksik tahakkuk ettirildiğinden bahisle (5510 sayılı Kanun'un 86 ve 88. maddeleri uyarınca 2020 Nisan-2020 Eylül tarihleri arası kısa çalışma dönemine ilişkin olarak re'sen tahakkuk ettirilen borç tutarı) 25/08/2022 tarih ve E.51020614 sayılı yazıyla bildirilen anılı prim borcuna karşı yapılan 20/09/2022 tarihli itirazın 27/10/2022 tarih ve 2022/52438169 sayılı komisyon kararı ile reddi üzerine davacı tarafından, 25/08/2022 tarih ve E.51020614 sayılı borç bildirimi işleminin iptali istemiyle Isparta İş Mahkemesinde dava açıldığı, Mahkemece 10/02/2023 tarih ve E:2022/569, K:2023/58 sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddine karar verildiği, bu kararın istinaf incelemesi neticesinde Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 07/11/2023 tarih ve E:2023/2938, K:2023/3018 sayılı kararı ile istinaf isteminin kesin olarak reddine karar verilmek suretiyle kesinleştiği, akabinde Mahkememiz esasına kayden re'sen borç bildirimine ilişkin 25/08/2022 tarih ve E.51020614 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, Mahkememizce yapılan ara kararlar cevabı olarak dosyaya ibraz edilen bilgi ve belgelere göre, dava konusu işlemin, davacının 5510 sayılı Yasanın 102'nci maddesi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin bir işlem olmadığı, kısa çalışma talebine aykırı çalışıldığı tespit edilen sigortalılara ait prime esas kazancın eksik tahakkuk ettirilmesinden kaynaklanan borç olduğu görülmektedir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

Bu durumda, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda prim borcu tahakkuk ettirilmesine ve gecikme zammına ilişkin işlemlerin iptali ve iadesi istemiyle açılacak davalarda idare mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin bir hükme yer verilmediğinden ve anılan Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde iş mahkemesinin görevli olduğu hükmüne yer verildiğinden eksik kazanç bildiriminden kaynaklı prim borcunun iptali istemiyle açılan işbu davada yukarıda yer verilen mevzuat uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

7. Isparta 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli ve idari yargı yeri dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca, Başsavcılıklardan yazılı düşünce istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava konusu uyuşmazlığın; davacıya ait iş yerinde yapılan denetim sonucu düzenlenen 17/12/2021/9686/inc/33 sayılı SGD raporuna istinaden kısa çalışma talebine aykırı çalıştığı tespit edilen sigortalılar hakkında prime esas kazancın eksik tahakkuk ettirildiğinden bahisle, eksik döneme ilişkin resen borç tahakkuk ettirilmesine ilişkin 25.08.2022 tarihli ve E.51020614 sayılı işlemden kaynaklandığı, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin idari yargı yerinde dava konusu edilmediği anlaşılmaktadır.

Mevzuat hükümleri ile yapılan açıklamalar dikkate alındığında, taraflar arasındaki uyuşmazlık 5510 sayılı Kanun'un 86.maddesinde belirtilen prim borcunun hesaplanmasına ilişkin olduğundan, uyuşmazlığın çözümünde, anılan Kanun'un 86, 88 ve 101.maddeleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. ..."

B. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısımı şöyledir.

"...İhtilaf, prime esas kazancın eksik bildirildiğinden bahisle Sosyal Güvenlik Kurumunca işveren adına 5510 sayılı Kanunun 86.maddesi uyarınca prim borcu çıkarılmasına ilişkin işlemden kaynaklanmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 101. maddesine göre bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görülmesi gerekmekte olup, 86. madde uyarınca hesaplanan prim borcundan kaynaklanan ihtilafın bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıktığı konusunda tereddüt bulunmadığından ve bu hususa ilişkin olarak Kanunda aksine bir görev kuralı da mevcut olmadığından, 101. maddede yer alan âmir hüküm gereği uyuşmazlığın görüm ve çözümü iş mahkemelerinin görev alanına girmektedir. "

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

IV. İLGİLİ HUKUK

11. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 15/7/2016-6728/48 md.) Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

...

(Değişik dördüncü fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik beşinci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelere ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

(Mülga altıncı fıkra: 13/2/2011-6111/40 md.)

(Değişik yedinci fıkra: 17/4/2008-5754/50 md.) Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır.

...

Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır.

..."

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Primlerin ödenmesi"* başlıklı 88. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...

Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle: 18/5/2017-7020/16 md.) Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildirgeleri kanuni sürelerinde vermiş olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemede hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulatmaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler: 28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

...

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/52 md.) Sigortalılar ile tüzel kişilerin kasıt, kusur, hata veya yanıltıcı beyanından kaynaklanmaması şartıyla, sigortalılarca ödenen prim ve prime ilişkin borcun noksan tahakkuk ettirildiğinin Kurumca sonradan tespit edilmesi hâlinde tespit edilen fark prime ilişkin borç aslına, tebliğ tarihinden itibaren 89 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır.

..."

13. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

14. 5510 sayılı Kanun'un *"Kurumca verilecek idarî para cezaları"* başlıklı 102. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle diğer kanunlarda aşağıda belirtilen fiiller için idari para cezası öngörülmüş olsa dahi ayrıca bu Kanunun;

...

m) (Ek: 15/7/2016-6728/51 md.) Kurumun prim tahakkukuna ve sigortalıların sosyal güvenlik haklarına dayanak teşkil eden bu Kanunun 86 ncı maddesinin on üçüncü fıkrası uyarınca verilmesi gereken beyannamedeki sigortalıların, prime esas kazançlarının veya hizmetlerinin bildirilmediği, eksik ya da geç bildirildiği anlaşılan her bir işyeri için;

...

3) Ek beyannamenin, 86 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca resen düzenlenmesi durumunda, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek beyannamede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin yarısı tutarında,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

4) Beyannamenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri ve kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği ya da sadece hizmetlerinin Kuruma eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması hâlinde, beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık beyannamedeki her bir işyeri için,

a) Kamu idareleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar hakkında asgari ücretin üç katını geçmemek üzere sigortalı başına aylık asgari ücret tutarında,

b) Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar hakkında asgari ücretin iki katını geçmemek üzere sigortalı başına yarım asgari ücret tutarında,

c) Defter tutmakla yükümlü olmayanlar hakkında aylık asgari ücreti geçmemek üzere sigortalı başına asgari ücretin üçte biri tutarında,

ç) Beyannamedeki her bir işyerinden bildirilen sigortalıların sadece prime esas kazançlarının eksik bildirildiğinin anlaşılması hâlinde ise beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin onda birinden az, iki katından fazla olmamak üzere tespit edilen prime esas kazanç tutarında,

idari para cezası uygulanır.

...

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (…)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

İdarî para cezaları on yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar.

İdarî para cezaları hakkında, bu Kanun ve 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır."

15. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un *"Çeşitli Mali Hükümler"* başlıklı 37. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerlerinde ortak talep olan *"resen prim borcu tahakkuk ettirilmesi yönünden"* olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, 5510 sayılı Kanun'un 86 ve 88. maddeleri uyarınca 2020 Nisan-2020 Ekim ayları arası kısa çalışma dönemine ilişkin olarak re'sen tahakkuk ettirilen eksik prim borcu, eksik işsizlik prim borcu, bunlara bağlı damga vergisi ile gecikme zammına karşı yapılan itirazın Komisyon kararı ile reddi üzerine, bu kalemleri içeren re'sen borç bildirimi işleminin iptali isteminden ibarettir.

19. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen eksik sigorta prim borçları ile eksik işsizlik prim borçlarının dava tarihi itibarıyla itiraza konu edilip kesinleşmediği, bir başka ifadeyle, tahsil aşamasında olmadığı; bu yasal başvuruların yapılmaması ya da davaların reddi hallerinde anılan bu Kurum alacaklarının kesinleşip aynı Kanun'un 88. maddesi uyarınca da Kurumun prim ve idari para cezaları dahil diğer alacaklarının tahsiline yönelik 6183 sayılı Kanun'un uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde iş mahkemelerinin görevli olduğu düzenlenmiştir.

20. Bu düzenlemelere göre, somut olayda tahakkuk ettirilen prim borçları, buna bağlı damga vergisinin gecikme zamlarıyla birlikte dava tarihi itibarıyla kesinleşmeyip tahsil aşamasına geçilmediği, ödeme emrinin bu aşamada düzenlenmediği anlaşılmış; bununla birlikte, prim borcuna yönelik itirazın reddi üzerine yasal süresi içinde açılan davanın 5510 sayılı Kanun'un 86. maddesinin değişik 7. fıkrası gereğince de iş mahkemesinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Isparta 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Isparta İş Mahkemesinin 10/02/2023 tarih ve E.2022/569, K.2023/58 sayılı görevsizlik kararının *"eksik prim borcu, eksik işsizlik prim borcu, bunlara bağlı damga vergisi ile gecikme zamlarına ilişkin kısmının"* kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Isparta 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Isparta İş Mahkemesinin 10/02/2023 tarih ve E.2022/569, K.2023/58 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ *"eksik prim borcu, eksik işsizlik prim borcu, bunlara bağlı damga vergisi ile gecikme zamlarına ilişkin kısmının"* KALDIRILMASINA,

04/11/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rZOpBGV - nBNyaES - 2fBwbpa - 42OUuU= ile erişebilirsin